

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Titulus X. De his, qui filios occiderunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Quaest. 211. Quinam intelligantur hic per rebaptizantes seu iterantes baptismum?

R Esp. Intelliguntur, qui ritè semel baptizatos absolute & scienter sapitus quam semel baptizant, & hinc anabaptista dicuntur, & gravissimum Sacriligium, immanissimum scelus & inexpiabile faciunt & committunt, ut dicitur *Can. rebaptizare* 108, & *Can. 112. de consecrat.* quia rite collatus baptismus indelebilem characterem imprimit, & hinc interabilis, juxta quod definitur Florent. in *Decret. unio- nis*. §. 5. & *Trid. sess. 6. c. 9. & sess. 14. c. 2. de Sacrament. in gen. & can. 11. de baptismo.*

Quaest. 212. Quae poena rebaptizantium & scienter rebaptizatorum?

1. **R** Esp. Primò, Jure Civili afficiuntur ultimo supplicio. *l. 1. §. 2. c. ne sanctum Baptisma iteri.*

2. **R** Esp. Secundò, qui Jure Canonico scienter vel etiam per ignorantiam crassam & moraliter culpabiliter rebaptizat absolute aliquem semel baptizatum, irregularitatem incurrit. *C. confirmandum. dist. 50. C. Afror. d. 78. can. qui in qualibet. 1. 4. 7. c. ex literarum. h. t. Barbol. ibid. n. 2. Navar. in man. c. 27. n. 246.* ita ut ad ordines saltem majores promoveri nequeat. *Diaz. pract. crim. v. rebaptizati. c. 15. 1. §. v. ordina- di Lit. B. Pirh. h. t. n. 13.* idque, ut idem cum *Navar. l. c. & aliis communiter apud Laym. l. 1. rr. §. c. 2. n. 1.* indubitatum, si delictum publicum & notorium; secus tamen, seu non incurritur irregularitas hæc à rebaptizante sub conditione, si baptizatus non est, licet temerè & sine sufficiente inquisitione hujus conditionis rebaptizet, quia conditio apposita de præsentè vel præterito, si subit, impedit actum rebaptizandi, neque talis habet intentionem iterandi baptismum; si jam baptizatus, & quòd si fuit baptizatus, non iteratur baptismus, sed primò confertur, ita *Navar. Laym. Pirh. l. cit.* de cætero extenditur irregularitas hæc ad eos, qui rebaptizanti ministrant, ut Acolyti, Subdiaconi, Diaconi, juxta citatum *c. ex literarum*, ita ut ad Ordines superiores ascendere nequeant, & ipsi, si crimen est notorium; quin & extenditur ad alios ministrantes, quia non respectu soli Acolyti quæ talis, sed ratione ministerii ex officio præstiti incurritur hæc irregularitas. *Reiffenst. h. t. n. 36.* secus tamen hic iterum est de ministrantibus rebaptizanti ex ignorantia, baptizandum esse baptizatum, modò ignorantia non sit crassa;

quia irregularitas hæc incurritur propter delictum, adeoque ubi id propter ignorantiam abest, non incurritur. *Scot. in 4. dist. 6. 9. 8. Laym. l. c. & alii, quos refert Reiffenst. n. 38.* his non obstante *can. qui bis dist. 4. de consecrat.* dum ibi dicitur; qui bis igno- rante baptizati sunt, non indigent pro eo penitentes, nisi quod secundum Canones ordinari non possunt, nisi magna necessitas cogat; nam *can. is. vim legis non habet*, cum nec à Papa, nec ab aliquo Concilio proveniat, sed sumptus ex penitentiali Theodori, ut notant *Pirh. n. 16. Reiffenst. n. 39.* ex Covar. quem posterior male citat, citandum rectius in *Clem. si fa- riosus. in relect. p. 1. n. 8.* neque *Can. qui in quacunq. 1. 9. 2.* ubi, qui in quacunq. etate (adeoque etiam infantes) alibi quam in Ecclesia Catholica baptizati aut rebaptizati sunt, ad ecclesiasticam militiam pro- fus non permittantur accedere; nam ibi sermo est de etate discretæ & doli capace, ut cum *gl. ibid. v. etate, Pirh. Reiffenst. l. cit. & pro ut constat ex c. 3. §. sequi. caus. 1. 9. 4.* ubi expressè, quòd parvuli ab hæreticis baptizati, si postea conversi fuerint ad Ecclesiam, ad ordines promovendi possunt, additè etiam ratio- ne, quia suo id non fecerunt iudicio. Sed neque ignorant rebaptizatus, dum postea scienter id ratum habeat, si irregularis, cum ratihabicio com- paretur mandato, quòd ad culpam, non quòd ad pe- nas juris, nisi id exprimat, *Pirh. l. v. cum Avila de cens. p. 7. d. 7. dist. 2. concl. 3.* Porro in irregula- ritate hac verè contracta solus Papa dispensat, si delictum est publicum *c. 2. h. t. & ibi. Barbol. n. 7. Diaz. l. v. lit. B. Pirh. l. c. Reiffenst. n. 40.* si verò delictum occultum, dispensare potest Episcopus, vi- gore *Trid. sess. 24. de reform. c. 6.*

Quaest. 213. Num dictam irregularita- tem incurrat iteratò scienter confe- rens alicui Sacramentum confirmatio- nis, aut illud suscipiens?

R Esp. Negativè; cum irregularitas nunquam in- curratur, nisi in jure expressè reperitur, *C. si qui. de sent. excom. in 6.* in jure autem nullibi statuta iteranti Sacramentum confirmationis. *Covar. Diaz. l. cit. Pirh. n. 17.* contra *Navar. in man. c. 27. n. 146.* Quatenus dicit contrarium consuetudine observa- ri. His non obstante, quòd *c. dictum. dist. 5. de consecrat.* æqualiter prohibetur iteratò tam con- firmationis quam baptismi, siquidem pœnæ exten- dendæ non sunt à casu ad casum, etiam uterque præ- hibitus sit.

TITULUS X.

De his, qui Filios occiderunt.

Quaest. 214. Quinam veniant hoc titulo?

R Esp. tamen hujus tit. rubrica exprimat solum, qui filios occidunt, veniunt tamen parricidæ omnes, tam propriè, quam minùs propriè tales. Parricidæ propriè tales dicuntur & sunt, primò, si etymon nominis spectes, qui proprium patrem vel matrem occidunt, *l. 1. ff. ad leg. Pompeiam de parricid.* ubi, quod sit patris excidium vel cædes, idque, etiam si occidatur pater naturalis tantum, & non legitimus, consideratur enim substantia filiationis, & non qua- litas. *Clar. l. 5. sent. §. parricidium. n. 2. Farin. pr. crim. p. 5. q. 120. sess. 5. n. 105. Alex. in L. ex*

facto. §. si quis rogat. ff. ad S. C. Trebelli. Pirh. h. t. n. 1. Extenditur hoc nomen etiam propriè ad eos, qui avum vel aviam aliòsque quoscunque ascendentes in infinitum occiderunt; quia veniunt patentum nomine, quin & postea nomen & pœna parricidii propriè applicata his, qui filios aut nepotes ex filio aut filia descendentesque ex linea recta occiderunt. *cit. l. 1. & ibi gl. v. filium. Farin. l. c. n. 108. & 109.* quo etiam reducit cum citato à se *Farin. n. 111.* *Pirh. vitricum & novercam occidentes, privignam vel privignam, quamvis hi ab aliis ad parricidas minùs propriè reducantur.* Parricidium verò minùs propriè & largius loquendo, est & dicitur quòdvis homicidium cujusvis consanguinei, etiam collateralis, vel

vel etiam affinis, puta, fratris, sororis, patruelis, patruis, avunculi, amita, consobrini, generi, socii, uxoris, mariti, pro ut hi enumerantur *cit. L. 1. ff. ad Leg. Pompejam de parricid. item Sponsa & Sponsus, L. 3. ff. ad Leg. Pomp. Gl. ibid. v. in pari. Farin. l. c. n. 132. Pirh. l. c. Reiffent. h. t. num. 4. Item Patroni vel Patrona. cit. L. 1. & ibid. Gl. v. Patronum. Farin. num. 113. Pirh. l. c. Item extenditur nomen & poena parricidii, ad eos, quorum mandato commissum. Farin. num. 136. item cuius dolo id factum. *cit. L. 1. Item qui ad illud consilium & auxilium praestitit, omnesque confecti & participes hujus criminis. Host. in sum. h. t. n. 1. Farin. num. 139.**

Quaest. 215. Quenam Poena parricidii?

1. Resp. Primò: Poena Parricidii proprie talis, nimirum eorum, qui parentem vel prolem, avum vel aviam (vel etiam, ut extendit *Gl. in L. penult. ff. ad Leg. Pomp. v. G. aviam.* personas ascendentes & descendentes lineae rectae) occiderunt, jure Civili scilicet, *cit. Leg. penult. L. unica. c. de his, qui parent. v. fil. occid. & expressa §. 6. Instit. de publ. jud.* erat ut euleo, id est, Sacco coriario vivi una cum cane, gallo gallinaceo, vipera & Simia infusi in mare vel flumen vicinum conjicerentur. Verum ob periculum desperationis sublata hodie dum crudeli hac poena (excepta Hispania, in qua teste Gomez. *L. 3. var. resol. c. 3. n. 4.* adhuc vigere dicitur) eidem successit juxta *constit. crim. Caroli V. a. 1331.* poena, ut mater (idem est de aliis similibus Parricidis, v. g. patre, ut Reiffent. *h. t. num. 6.*) viva in terram defoderetur, perque ejus corpus stipes seu palus transfigeretur, aut ad evitandam desperationem aquis suffocaretur. Verum & haec poena usu & consuetudine sublata, poena alia praeter ultimum supplicium pro diversitate circumstantiarum arbitrio Judicis, consuetudine locorum, vel legum municipalium exasperanda vel mitiganda sunt subrogata. Sic alicubi ad caudam equi alligati trahuntur, rotae affiguntur confractis etiam per totum corpus eorundem membris, de quibus vid. *Clar. l. c. n. 5. Farin. cit. q. 120. f. 1. n. 12.* quod idem etiam in Parricidio impropre tali servatur, dum circumstantiae atrociores sic exigunt, v. g. ut prius forcipibus candentibus aduratur, qui conjugem aut consanguineum proximiorum occidit, dum aliis simplici homicidio simplex & ordinarium supplicium statuitur.

2. Resp. Secundò: Jure Canonico, quo nulla poena corporalis parricidii statuitur, ii qui parentes occidunt, per annum Ecclesiam ingredi non debent, nec per tres annos Sacramenta percipere, nec carnes comedere, nec vinum bibere, & singulis Hebdomadis ter jejunare, per pedes itinera conficere, aliaque praestare, & ab aliis abstinere debent. per *C. laborem. 33. q. 2. & c. 1. h. t.* cuius textum per extensum inducit Reiffent. *num. 8.* Verum constitutiones illae solum locum habebant in foro animae seu interno conscientiae, ut satisfaceret Deo, non verò in foro contentioso seu externo, ut Abb. *in cit. c. laborem. num. 30.* Sed neque modò amplius sunt in usu. Unde Judex Ecclesiasticus parricidam Laicum jurisdictioni suae temporali subiectum illicò remittere debet Judici Saeculari ab eo poenis legum civilium puniendum, Clericum verò prius depositum & degradatum, nullà expectatà corrigibilitate, Curia seu Magistratu Saeculari tradere. *Farin. cit. q. 120. n. 21. Pirh. h. t. num. 5.*

Quaest. 216. Quid sit circa infantes, qui

mortui reperiuntur, cum patre & matre cubantes in eodem lecto?

Resp. imprimis de Jure Canonico juxta, *c. consuluisti. 2. q. 5.* monendi & protestandi sunt parentes, ne tenellos infantes secum in eodem lecto collocent, ne qualibet negligentia proveniente suffocentur aut opprimantur, unde ipsi rei homicidii inveniantur, dein si mortui reperiuntur, & aliquis parentum ex istiusmodi simul cubatione culpabiliter reus probetur, aut talem se fateatur, utique poenam Homicidarum puniendus, cum, ut dicitur *cit. c. consuluisti.* si ille, qui conceptum in utero per abortum deleverit, homicida est, quanto magis, qui unius saltem diei puerulum peremerit, Homicidam se esse excusare nequibit. Si autem nesciat, cuius culpa, matris vel patris, mors infantis contigerit, citra tamen utriusque intentionem, sine poena tamen esse non debent, sed trium annorum, quorum unus in pane & aqua transigendus, poenitentia illis imponenda, juxta *c. ult. h. t.* eo quòd, etsi mortem infantis non intenderint aut praeviderint, mortis tamen periculo illum exposuerint, contra prohibitionem & monitionem collocando illum secum in eodem lecto, verum hanc etiam poenitentiam non amplius in usu esse, sed poenitentiam etiam arbitrio Judicis vel discreti Sacerdotis (intellige Confessarii) injungendam testantur & tenent Abb. *in c. fin. h. t. in fine. Decian. pr. Crim. L. 9. c. 8. num. 20. Menoch. de Arb. L. 2. q. 356. num. 61. Pirh. h. t. num. 8.* si etiam talis recubatio & exinde secuta oppressio infantis caret omni culpa, ut contingere potest, juxta Barbos. *in c. fin. h. t. num. 2.* quem refert Reiffent. *h. t. n. 11.* si lectus latus est, & puer implacabilis, aut fortè à frigore defendi nequit, &c. cessat omnis poena.

Quaest. 217. Quae specialiter statuta poena procurantibus abortum?

1. Resp. Primò: Mater procurans abortum factus animati, eumque vel in utero necat, vel vivum expellens perimit, verum parricidium committit, poenarumque jure civili parricidis statutarum est rea, *L. Cicero. ff. de poenit. Constit. Caroli V. q. 133.* ubi specialiter ei poena capitalis irrogatur, si verò factus nondum animatus fuit, Jure Civili non infligitur poena ultimi supplicii, sed arbitraria Judicis, v. g. exilii, fustigationis. Menoch. *de arb. cas. 357. Clar. §. 5. q. 68. n. 2. Arg. L. mulierem ff. ad Leg. Cornel. & cit. L. Cicero. & cit. Constit. Carolina.*

2. Resp. Secundò: Jure Ecclesiastico gravissima poena statuta contra quoscunque, sive directè, sive indirectè procurantes abortum, praecipue per *Constit. Sixti V. ad effrenatam.* dicti Pontificis 87. quam, quia digna lectu, per extensum hic inducit Reiffent. *à num. 16.* eandemque, etsi moderaverit Gregor. XIV. in sua Bulla, incipiente: *Sedes Apostolica,* non nisi circa absolutionem ab excommunicatione, & circa procurantes directè vel indirectè abortum nondum animatum, in ceteris tamen reliquisse in suo vigore, tenere omnes testatur Sporer, *in Theolog. Sacram. p. 4. c. 4. f. 2. num. 714.* apud Reiffent. *h. t. num. 19.* eandem Bullam Gregor. verbotenus fuscè inducentem. Sic itaque directè vel indirectè per se vel per alium quocunque modo, etiam praestando consilium, auxilium, favorem incurrunt poenas utroque jure statutas contra homicidas & in specie Jure Ecclesiastico contrahunt irregularitatem, excommunicationem,

tionem ipso facto, privationem privilegii clericalis, inhabilitatem ad omnia officia & beneficia, tam simplicia quam curata, & privationem ipso facto habitorum, & si Clerici sunt, depositionem, degradationem, & traditionem curiae secularis. Et quidem poenas irregularitatis, excommunicationis, inhabilitatis ad beneficia obligare in foro conscientiae ante omnem Judicis sententiam, etsi crimen sit occultum, astitit Reiffenst. num. 20. poena vero privationis beneficii prius habiti, quia executionem externam requirit, sententiam Judicis saltem declaratoriam criminis exposcit; ut Idem. & poena degradationis & traditionis Curiae Sæculari locum non habet, quamdiu delictum est oc-

cultum. Quodque spectat excommunicationem, quæ vi Bullæ Sixti V. strictissimè reservata, ab ea vi Bullæ Gregor. absolvi potest Episcopus, & quilibet ab eo specialiter deputatus. Ab irregularitate vero ex specialitate ad beneficia & privatione beneficiorum dispensare nequit Episcopus. Reiffenst. num. 22. contra Sporer. l. c. n. 722. ad finem. non suffragante in hoc Episcopis Tridentino. sess. 24. de reformat. c. 6. cum ibi solum concedatur illis facultas dispensandi in irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus (excepto proveniente ex homicidio) non autem in aliis poenis statutis Lege Pontificia, dum delictum est publicum. ita Reiffenst. num. 24.

TITULUS XI.

De Infantibus & Languidis expositis.

Quest. 218. Quinam hic intelligantur per infantis & languidos expositos?

R Esp. Per infantis intelligitur proles recens nata vel septennio minor, quæ à parentibus vel ab aliis, ipsi scientibus, & non contradicentibus, vel postea ratum habentibus, exponitur & derelinquitur ad hoc, ut vel omni alimento & auxilio carens pereat, vel ab aliis alenda & educanda assumatur. Per languidos intelliguntur omnes, qui gravi & diuturnâ, præsertim perpetuâ & incurabili detinentur infirmitate, per quam ad labores, quæcunque negotia, res gerendas, & alimenta quærenda inhabiles sunt, cujuscunque sint ætatis. Barb. in c. unicum. h. t. num. 3. Arg. L. morbus. ff. de V. S. & ex illo Joan. c. 5. respondit ei languidus: hominem non habeo.

Quest. 219. An & quando peccent, aut non peccent, qui infantis exponunt?

1. **R** Esp. Primò: Gravissimè ordinariè peccant parentes exponendo filios, dum eos commode alere possunt, cum eos necare censeantur, ut dicitur L. necare. ff. de agnoscent. & alend. liber. & c. ult. dist. 87. idque non tantum, si fiat, ut pereant, quia talis expositio vero homicidio æquiparatur, Arg. cit. L. necare, junct. L. 2. C. h. t. sed etiam, si fiat, ut ab aliis educandi assumantur, C. unicum. h. t. cit. L. necare. L. 2. & 3. c. h. t. junct. Novell. 153. ubi expositio infantum universaliter vocatur crimen à sensu humano alienum, ex ea ratione, quod licet mortem prolis non intendant, videantur tamen, quantum in ipsis est, eam occidere, hoc ipso, quod alimentis destitutam periculo mortis exponant, ignari, num aliquis futurus, qui prolem, antequam moriatur, assumat & alat. Reiffenst. h. t. n. 4. juxta jura cit. & can. pasc. dist. 86. & can. fin. d. 87. His non obstantibus, quod expositio fiat ad declinandam infamiam, ad quam declinandam non tantum prolis, sed & propriam vitam periculo exponere licet. Arg. L. isti quidem. ff. quod metus caus. Nam licet ad declinandam propriam infamiam liceat, propriam vel alterius vitam contra injustum violatorem illius periculo exponere, non tamen illius, cujus occasione & intuitu, dum is innocens est, justa fama leditur, uti in præsentis casu, quia nemo injustè lædit matris illicitè imprægnatæ famam, sed ipsa unâ cum corpore famam & honorem suum prostituit, dum prolem naturaliter nascituram & inde orituram suam infamiam prævidere debuisset. Unde

non magis ad illam tuendam licebit innocentem infantem periculo vitæ exponere, quam liceat ad infamiam declinandam abortum animatum procurare, aut etiam infantem natum occidere, si ve propriis manibus, si ve subtractione alimentorum per dictam expositionem.

2. **R** Esp. Secundo: Dantur nihilominus casus, in quibus infantum expositio vacat culpâ & poenâ, dum v. g. parentes ob summam egestatem aliâve justam causam alere non valentes prolem, eam exponant tali tempore & loco, ubi certum est, illam ab aliis assumendam & educandam, nullamque interea mortis periculum subituram, uti contingit in civitatibus & locis, ubi pro hujusmodi expositis specialiter erecta habentur Xenodochia aut Orphanotrophia. Barb. de off. & potest. Episc. allegat. § 1. num. 147. Gonz. in c. unicum. h. t. num. 10. in fine. Reiffenst. h. t. n. 6.

Quest. 220. Quæ poena exponentium infantis?

1. **R** Esp. Primò: Exponentes eos in loco deserto, aut tali loco vel modo, ut mortem eorum prudenter prævidere debuissent, etsi eam non intenderint, ipsaque mors sequatur, Jure Civili puniuntur ultimo supplicio Arg. cit. L. necare, Bartol. ibidem, & constit. crimin. Carolin. a. 132. & ibidem. Blumbacher. num. 1. citatus à Reiffenst. num. 7. Si tamen infans tali loco depositus (citra tamen intentionem mortis) repertus fuerit adhuc vivus, poenâ non quidem ultimi supplicii, sed aliâ quadam corporali afficiendus parens directè aut indirectè exponens, prout sumitur ex cit. constit. Carolin. l. c. & tradit Carpozov. in pract. crimin. p. 1. q. 10. num. 11. Idem dicens de exposito in via frequentata prætereuntium misericordie & charitati in circumstantiis carentibus periculo mortis, si nihilominus ibi mortuus reperitur. Item de exposito in via communis & publica, aut Ecclesia frequentata citra periculum mortis, etiam, si vivus repertus.

2. **R** Esp. Secundo: Altera poena parentis infantem exponentis aut in expositionem consentientis, eandemve rati habentis est, quod ipso facto amittat patriam potestatem, nec nomen patris vel matris amplius retineat, nisi in quantum infanti favorabile est, ita ut hic semper alimenta à parentibus exponentibus petere possit, & iis succedere, non item hi vicissim ab eo. c. unicum. h. t. l. 2. § 4. c. eod. ex ea ratione, quod parens censeatur habere illum